

Grigore Gonța — regizor la „Euro-Studio“ din R.F.G.

Pe Grigore Gonța l-am întâlnit în sala Teatrului de Comedie, la un șnur al viitoarei premiere *Regele Ioan*. Erau în sală traducătorul și directorul adjuncți. Se repeta fără costume și cu un decor doar schițat. Unul din copii avea febră mare, un actor avea viroză, iar partea lui de text o citea sufleurul. Ultima țigară înainte de începerea repetiției, citeva replici: „Regizorul: În-vățați textul!” „Actorul: La rece îl știu, când mă urc pe scenă se șterge însă aproape cu totul din memorie”. Apoi jocul, două ore și douăzeci de minute neîntrerupt de alte evenimente. După repetiție, Grigore Gonța a găsit, în sfârșit, timpul să-mi vorbească despre montarea *EURO-STUDIO* din Republica Federală a Germaniei a piesei *Avea două pistoale cu ochi albi și negri* de Dario Fo.

— Cum a început această colaborare?

— Impresarul care a luat spectacolul *Fata din Andros* în cele două turnee din '83 și '86 a văzut, cu ocazia ultimei vizite în România, spectacolul de la Teatrul de Comedie și m-a solicitat să îl montez în R.F.G. Am lucrat spectacolul în cinci săptămâni, în vară. Dar a trebuit să umblu înainte cinci săptămâni prin toată Germania ca să fac distribuția, pentru că actorii erau în concediu sau aveau alte contracte. Scenografia s-a făcut pe baza schițelor lui Ion Popescu Udriște.

— Spectacolul de la Euro-Studio diferă, ca gândire, de cel de la Comedie?

— Diferențele s-au datorat distribuției, pentru că a trebuit să speculez calitățile actorilor de acolo, talentul lor. Era greu să fie identici, pentru că actorii germani sînt conștiincioși, preciși, de un bun nivel profesionist, dar sînt mai puțin ardenti. Iar pentru *commedia dell'arte* trebuie fantezie și spontaneitate.

— Cum ați lucrat cu ei?

— Modalitatea se vede din timpul scurt în care s-a montat piesa. Ei sînt plătiți numai pentru spectacole, nu și pentru repetiții. Au avut un regim de lucru dur: de la ora 10 la 14 și de la 18 la 22 repetiții. În pauză învățau textul. Au fost foarte surprinși de stilul meu de lucru, dar au fost dornici să execute cit mai bine ce le-am propus. Nu au temperamentul latin necesar *commediei dell'arte*, dar sper că le-am făcut o infuzie din temperamentul nostru. De altfel, rezultatul s-a simțit la public, care a fost surprins, șocat, entuziasmat în contact cu spectacolul.

— Cum a fost primit de către presă spectacolul?

— Eu nu am fost decît la premieră, nu știu ce s-a întîmplat mai departe. Am primit vești că spectacolul merge din ce în ce mai bine, că are succes de public și de presă. Trebuie să ținem cont și de modul lor special de a programa spectacolele. Timp de două luni de zile se joacă zilnic același spectacol. După aceea, indiferent de succesul pe care îl are, spectacolul este oprit, pentru a intra un altul. Dar dacă piesa a avut succes se reia în primăvara și toamna anului următor. La premieră, directorul era bucuros că Teatrul de Comedie din Frankfurt cumpăraseră deja 30 de spectacole și spunea că, mai mult ca sigur, va avea contracte cu Berlinul și Hamburgul. Bineînțeles că în clipa în care se reia piesa apar surprizele noilor distribuții datorate contractelor pentru film și televiziune.

— Citeva amănunte despre acest Euro-Studio ?

— Este un teatru care are acces la 600 de scene în toate țările Europei. Spectacolul nostru a fost deja în Olanda, Elveția, R.F.G. și Liechtenstein, în orașe de limbă germană. Teatrul joacă numai în orașe în care nu există trupă permanentă, pentru că, la fel ca la noi, se dă greu acceptul unei trupe din afara orașului să vină să joace. Dar de obicei se ajunge la o înțelegere între cei care răspund de teatrele cu trupe permanente și cei care răspund de teatrele cu trupe nepermanente.

— Urmează și alte colaborări cu Euro-Studio ?

— Am primit să citesc o piesă germană pentru a o monta la ei. Urmează să le trimit și eu câteva texte ale dramaturgilor noștri traduse în germană. Cred că acestea îi vor interesa.

— În ce limbă ați lucrat cu actorii ?

— La început cu translator, iar în momentele în care se intra în transa lucrului nu mai aveam răbdare nici eu, nici actorii să ascultăm translatorul. Eu vorbeam în română, actorii vorbeau în ger-

mană și ne înțelegeam. Mimica, gesturile, completeau cuvintele. Se naște în aceste momente un limbaj teatral internațional.

— Dar lucrul pe text ?

— Mi s-a trimis un text tradus, asupra căruia am făcut îmbunătățirile în funcție de necesitățile spectacolului.

— Am înțeles care a fost câștigul actorilor germani lucrând cu un regizor român. Dar câștigul regizorului Grigore Gonța ?

— M-am consumat mai puțin în repetiții, pentru că și eu eram surprins de viteza de memorare și de execuția perfectă a indicațiilor. A apărut însă deziluzia că era prea perfect executat, mereu neschimbat. Cred că lucrul a dat roade, pentru că la primul spectacol, la întâlnirea cu publicul, ca niște buni actori au gustat din plin plăcerea de a juca. Este un anume „ce“ al actorului, care îl face să poată juca un rol într-un număr mare de spectacole, lucru pe care eu în repetiții îl încurajez prin propuneri de câteva variante, care dau prospețime. Longevitatea unui spectacol este asigurată de prospețimea lui. În felul acesta nici actorul nu se plictisește să joace 400 sau 500 de spectacole.

Aurelia BORIGA